

Sommarens storbrand ur ett försäkringsperspektiv

– Redan fredagen den 1 augusti kom den första signalen om en skogsbrand i mellersta Västmanland. Det var en anmälan om en skogsskada, men det var då ingenting som pekade på den omfattning som branden skulle komma att få.

Mikael Hellberg, skadechef på Länsförsäkringar Bergslagen, har sedan dess levt en stor del av sin vakna tid med den skogsbrand som kom att utvecklas till Sveriges största i modern tid.

Natten mellan lördag och söndag tog elden fart. Lf Bergslagen fick via sin skadejour som bemannas dygnet runt tidigt uppgifter om att branden utvecklade sig till en stor skada. En s.k. storskaderapport – i vilken bedöms att skadorna kan komma att överstiga 1 miljon kronor - skickades i det läget ut till företagsledningen.

– Självklart undrade vi då hur mycket av egendomarna i brandområdet som var försäkrat hos oss.

Engagerade medarbetare

I började famlade Lf Bergslagen i blindo vad gäller omfattningen av branden. De var i stor utsträckning hänvisade till uppgifterna i media.

Men redan under söndagen hade Lf Bergslagen medarbetare som var med ute och hjälpte till.

– Vi är ett lokalt bolag och då är det inte konstigt att vi blev engagerade i räddningsarbetet. Vi har flera medarbetare som bor i eller i närheten av det område som drabbades. En av dessa hamnade i räddningsledningens stab, en annan hjälpte till med att flytta över tusen djur.

Alla de medarbetare som var ute på fältet kunde också fånga upp försäkringsfrågor på ett tidigt stadium. Lf kunde på så sätt hjälpa till med materiel och räddningsutrustning för att minska skadeverkan

– Våra medarbetare fick fantastiskt mycket beröm. För dem var det självklart att ställa upp, eftersom de bor och lever i bygden, konstaterar Mikael.

Ingen anstormning av skadeanmälningar

Lf Bergslagen rustade sig mycket tidigt i förloppet för att ta emot skadeanmälningar. Man organiserade en katastrofledning. Känslan var att "När ska det här gå att stoppa?"

– Vi rustade oss med extra öppettider och extra personal. Vi har en plan för detta. Innan sommaren hade vi uppdaterat planen och haft genomgångar om den på bolaget. Vi fokuserade då på översvämningsskador som är den vanligaste typen av stora omfattande skador där många försäkringstagare drabbas. Skillnaden mot en översvämning är dock att en skogsbrand har ett så mycket längre förlopp. Branden blev nu ett skarpt test på om vår plan även skulle hålla för den typen av skada.

Men det blev ingen anstormning av skadeanmälningar.

– Det var förvånansvärt få som hörde av sig. Uppenbarligen tyckte många i det läget att det fanns mer angelägna saker att göra, än att kolla upp sin försäkring. I de här bygderna är folk vana att lösa sina problem själva eller tillsammans med grannar. De är väldigt företagssamma och många ordnade t.ex. själva sitt boende när det blev dags för evakuering.

Viktigt att vara proaktiv

Det massiva trycket har ännu inte kommit. Kanske detta är ett resultat av att LF Bergslagen tidigt insåg vikten av att vara proaktiva. Man lade ut information på nätet och aktiverade sig på Facebook.

Mikael berättar också att LF Bergslagen varit ute och träffat skogsägare – bl.a. på skogsägarträffar arrangerade av andra intressenter såsom LRF m.fl. De som drabbats har kunnat ställa frågor och detta har påtagligt bidragit till att sprida lugn.

Täcker då försäkringarna allt?

– Inte allt, men det mesta. Vi har haft några gränsfall, men där har vi försökt att behandla dessa så välvilligt som möjligt, berättar Mikael.

I en del av fallen finns en gränsdragning mellan vad försäkringsbolagen ska ersätta och vad staten ska stå för. Det kan t.ex. gälla när privata bilar har använts för räddningsinsatser och fått skador. Här blir det fråga om hur de extrapengar som regeringen utlovat ska användas, vilket just nu är under utredning.

Hur stora är skadorna?

Hur stora är då skadorna?

– Vad vi hittills vet är det ca 200 skador som anmälts – vi trodde det skulle bli fler, men mer kan naturligtvis fortfarande komma in. Till detta kommer 300-400 skador som kommit in till Lf Dalarna, men där handlar det mest om rök- och sotskador. Sådana är oftast mer begränsade.

Mikael konstaterar att antalet skador inte är fler än vid ett större skyfall.

När det handlar om byggnader rör det sig om 26-27 stycken, varav sju boningshus, som är skadade. På andra håll finns det ett antal frysar som stått utan el, vilket ger följdskador.

– Vi har avdelat ett antal personer som är ute på fältet och för en dialog med ägarna kring hur de vill göra: Vill de bygga nytt eller flytta? Många har starka band till bygden och vill åtminstone inte flytta långt bort.

Av de ca 14 000 hektar skog som skadats, är 4000 - 4500 försäkrat hos Lf Bergslagen.

– Även här försöker vi vara proaktiva. Vi ringer upp försäkringstagarna innan de själva tar kontakt. Vi har nu gått igenom de allra flesta på listorna och med ett snittvärde på 45000 kronor per hektar ser notan för skogskadorna att landa på 180-200 miljoner kronor.

Kostnadmässigt för Lf Bergslagen räknar Mikael med att ersättningarna totalt kan komma att hamna på 200-250 miljoner kr. Lf Dalarna hamnar troligen på samma nivå.

Det finns också andra försäkringsbolag som har försäkringstagare i det aktuella området. Mikael nämner t.ex. If, som har avtal med ett antal stora skogsägare. Däremot har Lf den stora volymen av skogsägare.

Restvärdet påverkar skadekostnaden

En fråga är hur mycket av skogen som det går att ta hand om. Det påverkar vad den slutliga skadekostnaden blir.

– Det här är inte en så enkel fråga som det kan verka. Att köra ute i brandskadad terräng med skogsmaskiner, sliter väldigt hårt på dessa. Det brandskadade timret måste också hanteras på ett särskilt sätt i övrigt. I slutänden innebär det högre kostnader för att ta hand om det.

Det är därför i dagsläget oklart vilka restvärden som kan finnas i området. Om man t.ex. skulle använda all det timmer som finns kvar inom brandområdet för energianvändning, finns det en potential på ca 4 TWh.

I Västerås har det pågått en debatt om man för en tid skulle kunna använda timret som biobränsle, istället för att gå vidare med förbränning av sopor i en nyuppförd anläggning. Den debatten har under sommaren fått näring genom att ett antal västeråsare upplever lukten från sopförbränningen som besvärande.

Olika skogsägare har olika behov. En del planerar för löpande avverkning, medan andra planerar för avverkning längre fram. När det gäller att värdera den skog som finns kvar gäller det därför att hitta nya metoder, som värderar skadorna utan att ta hand om timret.

– Som tur är, gjordes det nyligen en dokumentation av det aktuella området genom flygfotografering. Vi gör nu därför en ny skanning, vilket bidrar till att vi kan bedöma skadorna ganska väl, berättar Mikael.

Återförsäkringar viktigt för att möta risker

Självklart vore ett skadebelopp på 200-250 miljoner kr mycket tufft för Lf Bergslagen att leva upp till på egen hand. Här kommer återförsäkringarna in i bilden.

– Själva har vi en återförsäkringsnivå på 14 miljoner kr. Nästa steg är att vi har en återförsäkring via Länsförsäkringsgruppen. Slutligen finns också externa återförsäkringar med i bilden, säger Mikael Hellberg och konstaterar slutligen:

– Viktigast är naturligtvis att alla är försäkrade på ett bra sätt. Brandförsäkring av skog är relativt billigt. Vi har märkt att de allra flesta har det och det ska vi nog tacka stormen Gudrun för. Efter den har många skogsägare förstått hur viktigt det är att ha sin egendom försäkrad.

Carl-Henrik Knutsson